

ผลการพัฒนาศักยภาพครูปฐมวัยสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปลอดภัย-ปลอดภัยเสี่ยง ภาคเหนือตอนล่าง

Results of the Early Childhood Teacher Capacity Building Program for Creating Safe and Risk-Free Child Development Centers in Lower Northern Thailand.

อรทัย อนรรักษ์วัฒนะ¹ สุณี บุญพิทักษ์² กฤษณา สังข์วะระปรีชา³ อังศุมาลิน ทิดตระกูลชัย⁴

Orathai Anurakwattana¹ Sunee Boonpituk² Kitsana Sangwarapreecha³ Aungsumalin Tidtragulchai⁴

Corresponding Author E-mail: Orathai.B2529@gmail.com

Received: 2026-05-01; Revised: 2026-07-17; Accepted: 2026-07-30

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาศักยภาพครูปฐมวัยในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project Approach) ด้านความปลอดภัยทางถนนและการป้องกันปัจจัยเสี่ยงในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง และ (2) เปรียบเทียบศักยภาพด้านความรู้ A-S-K ของครูปฐมวัยก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม กลุ่มตัวอย่างคือครูผู้ดูแลเด็กปฐมวัยจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินศักยภาพครูปฐมวัย และกิจกรรมพัฒนาศักยภาพครูโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพโดยรวมของครูปฐมวัยหลังเข้าร่วมกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย = 4.59, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.36) สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย = 3.23, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.49) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านเจตคติ (A) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยหลังเข้าร่วมกิจกรรมเท่ากับ 4.65 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.33) สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ย 3.40 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.49) รองลงมาคือด้านทักษะ (S) มีค่าเฉลี่ยหลังเข้าร่วมกิจกรรมเท่ากับ 4.60 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.39) สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ย 3.12 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.51) และด้านความรู้ (K) มีค่าเฉลี่ยหลังเข้าร่วมกิจกรรมเท่ากับ 4.52 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.39) สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ย 3.18 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.47) ตามลำดับ

¹ โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

² Early Childhood Education Program, Faculty of Education, Kamphaengphet Rajabhat University

³ คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร

⁴ Faculty of Education, Naresuan University

⁵ คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร

⁶ Faculty of Education, Naresuan University

⁷ โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

⁸ Early Childhood Education Program, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

คำสำคัญ : การพัฒนาศักยภาพ, ครูปฐมวัย , ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปลอดภัยปลอดปัจจัยเสี่ยง , การสอนแบบโครงการ, ภาคเหนือตอนล่าง

Abstract

This research aimed to (1) develop the capacity of early childhood teachers to integrate the Project Approach into learning management on road safety and risk factor prevention in Child Development Centers in the Lower Northern Region of Thailand, and (2) compare the teachers' capacity in terms of knowledge (K), skills (S), and attitudes (A) before and after participating in the capacity development program. The sample consisted of 40 early childhood teachers from Child Development Centers in the Lower Northern Region. The research instruments included an early childhood teacher capacity assessment form and a teacher capacity development program based on the Project Approach. Data were analyzed using mean, standard deviation, and paired-samples t-test.

The findings revealed that the overall capacity of the early childhood teachers after participating in the program ($M = 4.59$, $SD = 0.36$) was significantly higher than before participation ($M = 3.23$, $SD = 0.49$) at the .01 level. When each dimension was considered separately, attitudes (A) showed the highest post-program mean score ($M = 4.65$, $SD = 0.33$), compared with the pre-program mean ($M = 3.40$, $SD = 0.49$). This was followed by skills (S), with a post-program mean of 4.60 ($SD = 0.39$), compared with a pre-program mean of 3.12 ($SD = 0.51$), and knowledge (K), with a post-program mean of 4.52 ($SD = 0.39$), compared with a pre-program mean of 3.18 ($SD = 0.47$). The results indicate that the Project Approach-based capacity development program effectively enhanced early childhood teachers' knowledge, skills, and attitudes toward integrating road safety and risk factor prevention into learning management in Child Development Centers.

Keywords: Capacity Development¹, Early Childhood Teachers², Safe and Risk-Free Child Development Centers³, Project Approach⁴, Lower Northern Thailand⁵

บทนำ

ปัญหาอุบัติเหตุทางถนนเป็นปัญหาสำคัญของประเทศไทยที่ส่งผลกระทบในวงกว้าง ทั้งด้านชีวิต เศรษฐกิจ และสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มวัยแรงงานและเยาวชน ซึ่งจากรายงานขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 2023) ระบุว่าประเทศไทยมีอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนสูงเป็นอันดับต้น ๆ ของโลก สาเหตุหลักมาจากพฤติกรรมเสี่ยงของผู้ใช้ถนน เช่น การดื่มสุราขณะขับขี่ การไม่สวมหมวกนิรภัย การขับเร็วเกินกำหนด และการละเมิดกฎจราจร ซึ่งส่งผลให้เกิดการสูญเสียต่อครอบครัวและชุมชนอย่างต่อเนื่อง ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ภาครัฐและภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ได้ร่วมกันขับเคลื่อนมาตรการเพื่อลดอุบัติเหตุทางถนน เช่น การบังคับใช้กฎหมายจราจร การรณรงค์สวมหมวกนิรภัย และการจัดกิจกรรมรณรงค์เข้าพรรษา อย่างไรก็ตามการสร้างความตระหนักรู้และปลูกฝังวินัยจราจรในระยะยาวจำเป็นต้องเริ่มจากการเรียนรู้ตั้งแต่วัยเด็ก โดยเฉพาะในระดับปฐมวัย ซึ่งเป็นช่วงวัยที่สมองและพฤติกรรมของเด็กสามารถพัฒนาได้

รวดเร็วและยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยจึงมีบทบาทสำคัญในการวางรากฐานพฤติกรรมด้านความปลอดภัย การรู้จักระมัดระวัง และการเคารพกติกาสังคม ครูปฐมวัยจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดแทรกแนวคิดเรื่องความปลอดภัยทางถนนและการป้องกันปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ เช่น สุรา บุหรี่ และบุหรี่ไฟฟ้า ผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย เช่น นิทาน เกมการศึกษา การเล่นเกมบทบาทสมมติ หรือกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ซึ่งช่วยให้เด็กเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง (Learning by Doing) และเกิดจิตสำนึกอย่างเป็นธรรมชาติ (Piaget, 1972; Dewey, 1997)

ด้วยเหตุนี้ การพัฒนาศักยภาพครูปฐมวัยและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปลอดภัยภาคเหนือตอนล่าง ภายใต้การสนับสนุนของแผนงานสนับสนุนป้องกันอุบัติเหตุจราจรระดับจังหวัด ภาคเหนือตอนล่าง (สอจร.) ร่วมกับ เครือข่ายองค์กรงดเหล้า ภาคเหนือตอนล่าง (สคณ.กพ.) ภายใต้การสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) จึงถูกดำเนินการขึ้นเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการบูรณาการการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้เด็กเกิดพฤติกรรมเชิงบวก และสามารถถ่ายทอดความรู้ต่อไปยังผู้ปกครองและชุมชนได้ และยกระดับเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบด้านความปลอดภัย-ปลอดภัยเสี่ยง ที่ยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาศักยภาพครูปฐมวัยในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project Approach) ด้านความปลอดภัยทางถนนและการป้องกันปัจจัยเสี่ยงในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง
2. เพื่อเปรียบเทียบศักยภาพด้านความรู้ (Knowledge: K) ทักษะ (Skill: S) และเจตคติ (Attitude: A) ของครูปฐมวัย ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพ

การพัฒนาศักยภาพ (Capacity Development) เป็นกระบวนการเสริมสร้างความสามารถของบุคคล องค์กร และระบบให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยครอบคลุมการพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน สำหรับการพัฒนาศักยภาพ แนวคิดที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย คือ กรอบ K-S-A ซึ่งประกอบด้วย Knowledge (ความรู้) หมายถึง ความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ Skills (ทักษะ) หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ และ Attitudes (เจตคติ) หมายถึง ค่านิยม ความรับผิดชอบ และทัศนคติเชิงบวกต่อวิชาชีพครู (แสงสีมูข และคณะ, 2557) องค์ประกอบทั้งสามเป็นพื้นฐานของการพัฒนาสมรรถนะ (Competency) ซึ่งสะท้อนความสามารถในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามมาตรฐานวิชาชีพ ดังนั้น การพัฒนาศักยภาพครูจึงควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องผ่านการอบรม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การนิเทศ ตลอดจนการฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้และยกระดับคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (World Bank, 1998)

2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปลอดภัย-ปลอดภัยเสี่ยง

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปลอดภัย-ปลอดภัยเสี่ยง หมายถึง สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีการบริหารจัดการและจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของเด็ก โดยคำนึงถึงความปลอดภัยด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม สุขอนามัย การป้องกันอุบัติเหตุ (คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ, 2562) และการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ตาม มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ซึ่งกำหนดมาตรฐานหลัก 3 ด้าน ได้แก่ (1) การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็ก

ปฐมวัย (2) การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และ (3) คุณภาพของเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กได้รับการดูแลอย่างปลอดภัย มีสุขภาวะที่ดี และพัฒนาได้อย่างเหมาะสมตามวัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2567)

3. การจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project Approach)

การจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project Approach) เป็นแนวทางการจัดประสบการณ์ที่เน้นให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า ประเด็นที่สนใจอย่างเป็นระบบผ่านการลงมือปฏิบัติจริง การสังเกต การตั้งคำถาม การสืบค้นข้อมูล และการนำเสนอผลงาน โดยแบ่งกระบวนการเรียนรู้ออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะเริ่มต้นโครงการ ระยะพัฒนาโครงการ และระยะสรุปโครงการ ครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้มากกว่าการถ่ายทอดความรู้ แนวทางดังกล่าวช่วยส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา ความร่วมมือ และการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ซึ่งเหมาะสมกับการบูรณาการเรื่องความปลอดภัยทางถนน และการป้องกันปัจจัยเสี่ยงสำหรับเด็กปฐมวัย (Katz, L. G., & Chard, S. C., 2000)

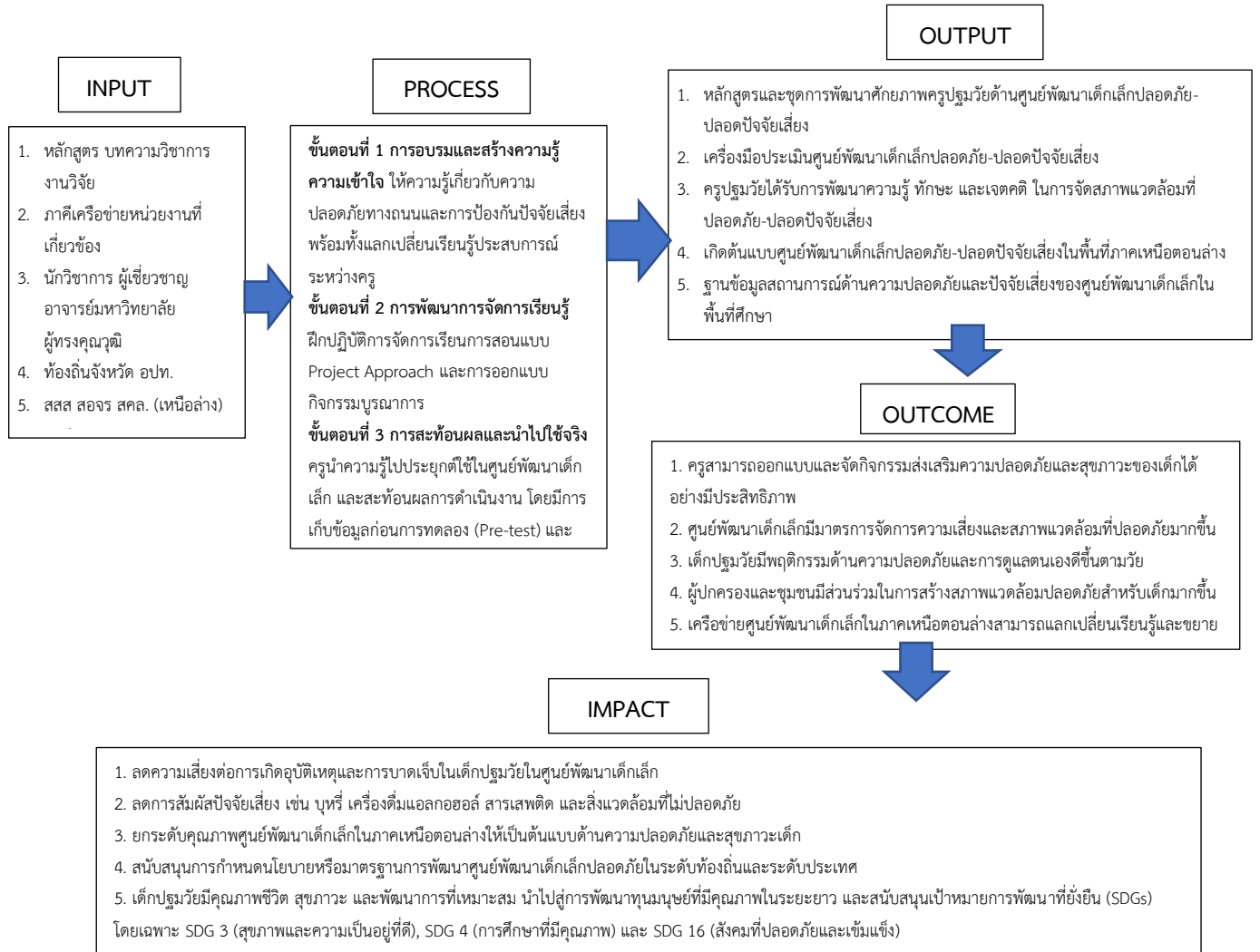
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

งานวิจัยในประเทศไทยส่วนใหญ่ พบว่า การพัฒนาศักยภาพครูและการจัดประสบการณ์แบบโครงการช่วยยกระดับ ผลลัพธ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ทั้งด้านการคิด การแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกัน โดยการนำ Project Approach มาใช้ ร่วมกับกิจกรรมที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง ส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (Executive Function) (Sittitun, P., & Sirichaisin, K., 2021) และทักษะการตัดสินใจสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ อีกทั้งยังช่วยพัฒนาความสามารถของครูในการ ออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและชุมชน (Sawisai, P., Hirunchalothorn, P., & Samahito, C., 2025)

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

งานวิจัยต่างประเทศชี้ให้เห็นว่า Project Approach ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการเรียนรู้ ผ่านการสืบเสาะ (Inquiry-based Learning) ทำให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการแก้ปัญหา และทักษะทาง สังคมเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการจัดชั้นเรียนที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน รวมทั้งสามารถประยุกต์ใช้ในห้องเรียนที่มีความหลากหลายของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Harte, H. A., 2010)

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัย เรื่องผลการพัฒนาศักยภาพครูปฐมวัยสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปลอดภัย-ปลอดภัยปัจจัยเสี่ยง ภาคเหนือตอนล่าง เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) แบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง (One-Group Pretest–Posttest Design) เพื่อศึกษาผลการพัฒนาศักยภาพครูปฐมวัยสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปลอดภัย-ปลอดภัยปัจจัยเสี่ยง ภาคเหนือตอนล่าง โดยมีรายละเอียดดังนี้

การดำเนินการรวบรวมข้อมูลวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การอบรมและสร้างความรู้ความเข้าใจ ให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยทางถนนและการป้องกันปัจจัยเสี่ยง พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างครู

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนแบบ Project Approach และการออกแบบกิจกรรมบูรณาการ

ขั้นตอนที่ 3 การสะท้อนผลและนำไปใช้จริง ครูนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และสะท้อนผลการดำเนินงาน โดยมีการเก็บข้อมูลก่อนการทดลอง (Pre-test) และหลังการทดลอง (Post-test)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูผู้ดูแลเด็กปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในเขตภาคเหนือตอนล่าง (เขตสุขภาพที่ 2 : ตาก สุโขทัย อุตรดิตถ์ พิษณุโลก เพชรบูรณ์ และเขตสุขภาพที่ 3 : กำแพงเพชร อุทัยธานี ชัยนาท พิจิตร นครสวรรค์)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้ดูแลเด็กปฐมวัยจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตภาคเหนือตอนล่าง โดยการคัดเลือกแบบโควตา (Quota Sampling) กำหนดโควตาเป็น 2 เขตสุขภาพ เขตสุขภาพละ 5 จังหวัด จังหวัดละ 2 ศูนย์ฯ ศูนย์ละ 2 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 40 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบสังเกตขณะร่วมกิจกรรม
2. แบบประเมินศักยภาพครูปฐมวัย ก่อนและหลังเข้าร่วม
3. แบบสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือวิจัยได้รับการพัฒนาโดยผู้วิจัย และผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ในช่วง 0.67–1.00 และทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมิน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha) ได้ค่ามากกว่า 0.80

วิธีรวบรวมข้อมูล

1. ก่อนการทดลอง (Pre-test) ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินงาน และขอความยินยอมจากกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นให้ครูปฐมวัยตอบแบบประเมินศักยภาพด้านความรู้ (Knowledge: K) ทักษะ (Skill: S) และเจตคติ (Attitude: A) ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อเก็บข้อมูลพื้นฐาน

2. ระหว่างการทดลอง (Treatment) ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมพัฒนาศักยภาพครูปฐมวัยโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project Approach) ซึ่งประกอบด้วย

- 2.1 การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยทางถนนและการป้องกันปัจจัยเสี่ยง
- 2.2 การฝึกปฏิบัติออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ
- 2.3 การสร้างและใช้สื่อการเรียนรู้

ในระหว่างดำเนินกิจกรรม ผู้วิจัยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม และการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการเพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพิ่มเติม

3. หลังการทดลอง (Post-test) ภายหลังเสร็จสิ้นกิจกรรม ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบประเมินศักยภาพชุดเดิมอีกครั้ง เพื่อเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม

4. การตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมินทุกฉบับ ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ค่าเฉลี่ย (Mean)
2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. การทดสอบค่าที (t-test แบบ Dependent Samples)

ผลการวิจัย

1. การพัฒนาศักยภาพครูปฐมวัยในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project Approach) ด้านความปลอดภัยทางถนนและการป้องกันปัจจัยเสี่ยงในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การอบรม “ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบด้านจราจรปลอดภัย/ปลอดภัยเสี่ยง” เขตภาคเหนือตอนล่าง แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 การอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจสถานการณ์และสภาพปัญหาด้านความปลอดภัยในศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย การอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบันและสภาพปัญหา ประเด็นอุบัติเหตุทางถนน โดยมี นพ. ประดิษฐ์ รุ่งพิบูลโสภิสฐ์ ประธาน สอจร.ภาคเหนือตอนล่าง ให้ความรู้ด้วยวิธีการแบบบรรยายเนื้อหา จำนวน 2 ชั่วโมง

1.2 การทบทวนและแลกเปลี่ยนแนวคิดศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยปลอดภัย

โดยแบ่งกลุ่มครูผู้ดูแลเด็ก ร่วมกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ใน 2 ประเด็น คือ จราจรปลอดภัย และ ปลอดภัยจากปัจจัยเสี่ยง และร่วมกันวิเคราะห์หาคำแนะนำข้อมูล โดยมีรายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประเด็นของครูผู้ดูแลเด็กปฐมวัยในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง

ประเด็นการแลกเปลี่ยน เขตสุขภาพที่ 2	
จราจรปลอดภัย	ปลอดภัยจากปัจจัยเสี่ยง
<u>กิจกรรม</u> ความปลอดภัยบนถนนท้องถนน <u>กระบวนการ</u> สอนการเรียนรู้สัญญาณไฟจราจร ให้เด็ก การรู้จักการข้ามทางม้าลายและเรียนรู้สัญลักษณ์ข้ามทางม้าลาย การเดินขึ้นสะพานลอย และผ่านการทำใบงานเรียนรู้กฎจราจรต่างๆ <u>กิจกรรม</u> ส่งเสริมการสวมหมวกนิรภัย หมวกนิรภัย มีวินัยจราจร <u>กระบวนการ</u> จำลองสถานการณ์ในการซ้อมปฏิบัติจริง ปลุกฝังสวมหมวกก่อนออกจากบ้านทุกครั้ง เล่านิทานเกี่ยวกับความปลอดภัยในการสวมหมวกนิรภัย และจัดกิจกรรมฝึกอบรมให้ความรู้ในการขับขี่	<u>กิจกรรม</u> ระบายสีหมวกสัญลักษณ์ งดเหล้า บุหรี่ <u>กระบวนการ</u> ให้เด็กๆ ทำหมวกแล้วให้โชว์และนำเสนอผลงานของตนเอง และนำกลับไปสื่อสารให้ผู้ปกครองทราบถึงโทษภัยของเหล้า บุหรี่ (มีการเดินรณรงค์ก่อนนำกลับไปที่บ้าน โดยการเดินไปในสถานที่ใกล้ๆ ศูนย์ของตนเอง มีการแจกสื่อ แผ่นพับ พูดคุยกับคนในพื้นที่ถึงโทษของเหล้า บุหรี่) <u>กิจกรรม</u> เล่านิทานด้านปัจจัยเสี่ยง เหล้า บุหรี่ <u>กระบวนการ</u> จะมีการให้เด็กๆทำงานผ่านใบงาน กิจกรรม และมีการทำคลิป และนำไปให้ผู้ปกครองชมเพื่อให้เห็นความสำคัญ

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประเด็นของครูผู้ดูแลเด็กปฐมวัยในเขตภาคเหนือตอนล่าง (ต่อ)

ประเด็นการแลกเปลี่ยน เขตสุขภาพที่ 3	
จรรยาบรรณ	ปลอดภัยจากปัจจัยเสี่ยง
<u>กิจกรรม</u> หมวกนิรภัย <u>กระบวนการ</u> มีวิทยากรมาให้ความรู้เรื่องการสวมหมวกนิรภัย มีการจัดซื้อหมวกเพื่อให้เด็กได้ใส่กลับไปที่บ้านแล้วใส่กลับมาที่โรงเรียนเรียนในเช้าวันรุ่งขึ้น โดยมีรางวัลมอบให้เป็นแรงจูงใจสำหรับเด็กที่ใส่หมวกเป็นประจำ <u>กิจกรรม</u> ขับขี่ปลอดภัย สร้างวินัยจราจร <u>กระบวนการ</u> แบ่งกลุ่มเด็กๆ เล่นในบทบาทสมมติ คือ มีคนขับ คนเดินข้าม คนกดไฟฟ้า โดยมีครูบรรยายร่วมเล่นไปด้วย	<u>กิจกรรม</u> งดเหล้าเข้าพรรษา <u>กระบวนการ</u> - การจัดทำแผน อนุมัติงบประมาณ มีการประชุม ผู้ดำเนินกิจกรรม มีการสรุปและรายงานผล - การติดป้าย ศพด./ แจกสติ๊กเกอร์ ให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม <u>กิจกรรม</u> ศูนย์ปลอดภัย <u>กระบวนการ</u> ครูและเด็ก สอดแทรกเรื่องบุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้า และเดินรณรงค์ จัดทำป้ายกิจกรรมรณรงค์ในวันงดสูบบุหรี่โลก

1.3 การฝึกปฏิบัติประดิษฐ์สื่อสร้างสรรค์ เพื่อการบูรณาการการเรียนรู้ความปลอดภัยทางถนนและการลดปัจจัยเสี่ยงในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับปฐมวัยมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นช่วงวัยที่สมองและพฤติกรรมของเด็กพัฒนาอย่างรวดเร็ว การปลูกฝังพฤติกรรมที่ดีตั้งแต่ต้นจะช่วยสร้างพื้นฐานนิสัยที่มั่นคงในระยะยาว ดังนั้น จึงให้มีการสาธิตและฝึกปฏิบัติประดิษฐ์สื่อสร้างสรรค์ 2 ชุด ได้แก่ “หุ่นงูกระดาษสร้างสรรค์” และ “เกมการศึกษาจราจร” เพื่อเป็นแนวทางหนึ่งที่ช่วยให้ครูปฐมวัยสามารถออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กและสร้างความเข้าใจเรื่อง “ความปลอดภัย วินัยจราจร และการป้องกันปัจจัยเสี่ยง” ได้อย่างเป็นรูปธรรม

ภาพที่ 1 ฝึกปฏิบัติประดิษฐ์สื่อสร้างสรรค์

เพื่อการบูรณาการการเรียนรู้ความปลอดภัยทางถนนและการลดปัจจัยเสี่ยงในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

- (ก) ครูปฐมวัยโชว์ผลงานสื่อสร้างสรรค์ของตนเอง (ข) วิทยากรยกตัวอย่างสื่อเกมการศึกษาจราจร (ค) วิทยากรสอบถามและสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ (ง) ครูปฐมวัยฝึกปฏิบัติหุ่นงูกระดาษสร้างสรรค์

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการการสอนแบบ Project Approach และการฝึกปฏิบัติการเขียนแผนบูรณาการศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยปลอดภัย

การบูรณาการการสอนแบบ Project Approach เพื่อส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตนอย่างปลอดภัยในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะในเรื่องของ ความปลอดภัยบนท้องถนน การลดปัจจัยเสี่ยงจากสุราและบุหรี่ รวมถึงการพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการดำเนินชีวิตที่ปลอดภัย และเพื่อให้สอดคล้องกับการบูรณาการกิจกรรมหลักตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลการเชื่อมโยงการสอนแบบ Project Approach กับการบูรณาการกิจกรรมหลักตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

การประเมิน ศักยภาพ	N	$\bar{x}$	t
ความปลอดภัยบนท้องถนน	1. รู้จักและปฏิบัติตามสัญญาณไฟจราจรวัน 2. ความปลอดภัยบนท้องถนน	เคลื่อนไหวและจังหวะ - สีแดง = หยุด, สีเหลือง = เคลื่อนไหวช้า ๆ, สีเขียว = เคลื่อนไหวเร็ว เสริมประสบการณ์ - สนทนาเรื่องไฟจราจร ความหมายของแต่ละสี เล่นนิทาน “ดิน ดิน รู้จักไฟจราจร” และสรุปความรู้จากนิทาน และ เรียนรู้สถานการณ์จำลอง เช่น การข้ามทางม้าลาย การขับขี่ปลอดภัย เกมการศึกษา - เกมจับคู่สีไฟจราจร และเกมจับคู่สีกับจำนวน	เด็กรู้จักสัญญาณไฟจราจรและสามารถปฏิบัติตามได้อย่างปลอดภัย
ความปลอดภัยบนท้องถนน	1. รู้จักและปฏิบัติตามสัญญาณไฟจราจร 2. รู้จักและปฏิบัติตามในการข้ามถนน	เคลื่อนไหวและจังหวะ - ร้องเพลง “ข้ามถนน” พร้อมท่าทางประกอบ, ร้องเพลงข้ามถนน ศิลปะสร้างสรรค์ - ระบายสีสัญญาณไฟจราจร เสริมประสบการณ์ - เรียนรู้จากสื่อเทคโนโลยีและสื่อจำลอง เกมการศึกษา - จับคู่ภาพกับเงา	เด็กเข้าใจสัญลักษณ์จราจรและสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง
ปลอดภัยปัจจัยเสี่ยง สุรา บุหรี่	1. รู้จักโทษและพิษภัยของสุรา บุหรี่ จากนิทาน “กระเจง ก่ง กิ่ง” 2. รู้จักวิธีป้องกันโทษภัยจากสุรา บุหรี่	เคลื่อนไหวและจังหวะ - ร้องเพลงและท่าทางประกอบเพลง กระเจง ก่ง กิ่ง ศิลปะสร้างสรรค์ - แสดงบทบาทสมมติด้วยหุ่นขี้ผึ้งมือกระดาศ เกมการศึกษา - จับคู่ภาพที่เหมือนกัน (สุรา-บุหรี่) เสริมประสบการณ์ - เล่นนิทาน กระเจง ก่ง กิ่ง	เด็กรู้จักโทษภัยของสุราและบุหรี่ และสามารถบอกแนวทางการป้องกันได้
สุราและบุหรี่ที่เป็นปัจจัยเสี่ยง	1. รู้จักโทษของสุรา 2. รู้จักโทษของบุหรี่	เคลื่อนไหวและจังหวะ - ทำท่าประกอบคำคล้องจองหยุดเดียวเสริมประสบการณ์, สนทนาเรื่องโทษของเหล้า บุหรี่ ศิลปะสร้างสรรค์ - ระบายสีภาพห้ามขวดสุรา, ปั้นดินน้ำมันและประดิษฐ์ป้ายรณรงค์ต่อต้าน บุหรี่จากกระดาษรีไซเคิล เกมการศึกษา - ภาพตัดต่อ “บุหรี่ให้โทษ	เด็กรู้จักโทษของสุราและบุหรี่ และมีเจตคติที่ดีในการปฏิเสธปัจจัยเสี่ยง

ขั้นตอนที่ 3 การสะท้อนผลการเรียนรู้สู่การปฏิบัติจริงในศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย

การช่วยฟื้นฟูความรู้เดิมและเปิดมุมมองใหม่ในการจัดการเรียนรู้แบบโครงการของครูปฐมวัย โดยครูจะสามารถนำแนวทางนี้ไปพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างมีระบบ เด็กจะได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง เห็นคุณค่าในตนเอง และสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การมีวินัยจราจร การรู้จักป้องกันอุบัติเหตุ และการมีสุขภาวะที่ดี ห่างไกลปัจจัยเสี่ยง

พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กปฐมวัยภาคเหนือตอนล่าง โดยเบื้องต้นขั้นทบทวนตนเอง ยังมีความไม่แน่ใจ และไม่เข้าใจ การเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยเฉพาะจัดการเรียนการสอนแบบโครงการ (Project Approach) มากถึงร้อยละ 50 แต่เมื่อเริ่มดำเนินขั้นตอนกระบวนการ ครูผู้ดูแลเด็กปฐมวัยภาคเหนือตอนล่างสามารถเขียนแผนบูรณาการการสอนแบบ Project Approach ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยปลอดภัยได้ และจากการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กปฐมวัยภาคเหนือตอนล่าง สามารถผลิตสื่อสร้างสรรค์ ทั้งยังเชื่อมโยงกับกิจกรรมประจำวันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ ดังข้อมูลต่อไปนี้

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ : ใช้เพลงและจังหวะประกอบการเรียนรู้เรื่องสัญญาณไฟจราจร การข้ามถนน หรือการปฏิเสธปัจจัยเสี่ยง

กิจกรรมสร้างสรรค์ : ให้เด็กออกแบบ ปั้น ระบายสี หรือประดิษฐ์สิ่งของเกี่ยวกับความปลอดภัย เช่น หมวกกันน็อก หรือป้ายจราจร

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ : ครูเล่านิทาน สาธิต หรือจัดสถานการณ์จำลอง เช่น “การข้ามทางม้าลายอย่างปลอดภัย” หรือ “การปฏิเสธการสูบบุหรี่”

กิจกรรมเกมการศึกษา : ใช้เกมจับคู่ เกมภาพเงา หรือเกมบอร์ดเกี่ยวกับสัญลักษณ์จราจร เพื่อกระตุ้นการคิดและการตัดสินใจ

2. การเปรียบเทียบศักยภาพด้านความรู้ (Knowledge : K) ทักษะ (Skill : S) และเจตคติ (Attitude : A) ของครูปฐมวัยจำนวน 40 คน โดยใช้แบบประเมินศักยภาพครูปฐมวัย ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพครู ปฐมวัยสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปลอดภัย-ปลอดภัยปัจจัยเสี่ยง ภาคเหนือตอนล่าง

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบศักยภาพภาพรวมของครูปฐมวัยก่อนและหลังการพัฒนา

การประเมินศักยภาพ	N	$\bar{x}$	S.D.	t
ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมฯ	40	3.23	0.49	t≈14.13
หลังเข้าร่วมกิจกรรมฯ	40	4.59	0.36	

หมายเหตุ : ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ($p < .01$)

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบคะแนนด้านการประเมินศักยภาพภาพรวม ของครูปฐมวัย ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 40 คน หลังเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพ ครูปฐมวัยสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปลอดภัย-ปลอดภัยปัจจัยเสี่ยง ภาคเหนือตอนล่าง ($\bar{x} = 4.59$, $SD = 0.36$) สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพ ครูปฐมวัยสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปลอดภัย-ปลอดภัยปัจจัยเสี่ยง ภาคเหนือตอนล่าง ($\bar{x} = 3.23$, $SD = 0.49$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($t = 14.13$, $p < .001$)

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบศักยภาพรายด้านของครูปฐมวัยก่อนและหลังการพัฒนา

ด้านการประเมินศักยภาพ	(Pre-Test) ($\bar{x} \pm SD$)	(Post-Test) ($\bar{x} \pm SD$)
ความรู้ (Knowledge : K)	3.18 $\pm$ 0.47	4.52 $\pm$ 0.39
ทักษะ (Skill : S)	3.12 $\pm$ 0.51	4.60 $\pm$ 0.36
เจตคติ (Attitude : A)	3.40 $\pm$ 0.49	4.65 $\pm$ 0.33

จากตารางที่ 4 พบว่า หลังจากการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพครูปฐมวัยสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปลอดภัย-ปลอดภัยภัยเสี่ยง ภาคเหนือตอนล่าง ครูปฐมวัย 40 คน มีระดับศักยภาพด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติสูงขึ้นทั้ง 3 ด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หากพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านเจตคติ (A) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ด้านเจตคติในการส่งเสริมความปลอดภัยในศูนย์เด็กเล็ก มีค่าเฉลี่ยหลังเข้าร่วมกรรมฯ 4.65 (SD 0.33) สูงกว่ามีค่าเฉลี่ยก่อนเข้าร่วมกรรมฯ 3.40 (SD 0.49) และด้านความรู้ (K) ความรู้เกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยหลังเข้าร่วมกิจกรรมฯ 4.52 (SD 0.39) สูงกว่ามีค่าเฉลี่ยก่อนเข้าร่วมกรรมฯ 3.18 (SD 0.47) ด้านทักษะ (S) และด้านทักษะการจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยหลังเข้าร่วมกรรมฯ 4.60 (SD 0.36) สูงกว่ามีค่าเฉลี่ยก่อนเข้าร่วมกรรมฯ 3.12 (SD 0.51) ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. การพัฒนาศักยภาพครูปฐมวัยในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project Approach) ด้านความปลอดภัยทางถนนและการป้องกันปัจจัยเสี่ยง พบว่า การส่งเสริมให้ครูปฐมวัยนำความรู้ ทักษะ และเจตคติ บูรณาการร่วมกับ Project Approach ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ครูปฐมวัยสามารถยกระดับตนเองเป็นครูต้นแบบ มีผลงานเชิงประจักษ์จนได้รับการยอมรับในระดับพื้นที่

ภาพที่ 2 ภาพบรรยากาศการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติ รางวัลสัปปะยะ อะวอร์ด ประจำปี 2568 ให้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตภาคเหนือตอนล่างที่มีความโดดเด่นในเรื่องจรรยาปลอดภัย-ปลอดภัยภัยเสี่ยง

2. การขยายผล หลังจากครูปฐมวัยได้รับการพัฒนาและรวบรวมผลงานพร้อมทั้งเอกสารหลักฐาน เพื่อยื่นพิจารณาคัดเลือกให้ได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติ รางวัลสัปปะยะ อะวอร์ด ประจำปี 2568 จากเครือข่ายองค์กรงดเหล้าภาคเหนือตอนล่าง (สคท.ภพ.) ภายใต้การสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) จำนวน 5 แห่ง ได้แก่

- 1) ศพด.บ้านบึงบ้าน (เสาร์ห้า) องค์การบริหารส่วนตำบลบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร
- 2) ศพด.เทศบาลตำบลวังทอง เทศบาลตำบลวังทอง จังหวัดพิษณุโลก
- 3) ศพด.เทศบาลตำบลผาจุ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
- 4) ศพด.องค์การบริหารส่วนตำบลศรีนคร อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย
- 5) ศพด.เทิดไท้องค์ราชัน เทศบาลตำบลชัยสมอทอด อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์

ผลวิจัยดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นรูปแบบที่เปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้จากสถานการณ์จริง เน้นการลงมือปฏิบัติ (Learning by Doing) และการเชื่อมโยงประสบการณ์ชีวิต ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงและทักษะชีวิตของผู้เรียน รวมทั้งส่งเสริมบทบาทครูในฐานะผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) มากกว่าผู้ถ่ายทอดความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Lilian Katz และ Sylvia Chard ที่อธิบายว่า Project Approach เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการสืบค้นอย่างลึกซึ้งผ่านประเด็นที่ผู้เรียนสนใจ ช่วยพัฒนาทักษะการคิด วิเคราะห์ และการแก้ปัญหาในบริบทจริง นอกจากนี้จากผลการที่ครูสามารถพัฒนาเป็นครูต้นแบบและได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติ สะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จของกระบวนการพัฒนาศักยภาพครูในลักษณะ “การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง” (Practice-Based Learning) และ “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” (Professional Learning Community: PLC) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Richard DuFour ที่ชี้ว่า PLC เป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพครูและผลลัพธ์ของผู้เรียนอย่างยั่งยืน

3. การเปรียบเทียบศักยภาพด้านความรู้ (Knowledge: K) ทักษะ (Skill: S) และเจตคติ (Attitude: A) ของครูปฐมวัย ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า ครูปฐมวัยจำนวน 40 คน มีความรู้ ทักษะ และเจตคติเพิ่มมากขึ้น โดยสามารถตอบคำถาม และนำเสนอผลงานเชิงประจักษ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งผลสัมฤทธิ์การประเมินศักยภาพหลังการเข้าร่วมกิจกรรม (Post-Test) สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม (Pre-Test) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Lilian Katz และ Sylvia Chard (2000) ที่ระบุว่าจัดการเรียนรู้แบบโครงการช่วยพัฒนาความรู้และทักษะผ่านกระบวนการสืบค้น และการลงมือปฏิบัติจริง รวมทั้งสอดคล้องกับ John Dewey (1938) ที่เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Learning by Doing) ซึ่งส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ David Kolb (1984) ที่เสนอว่าการเรียนรู้จากประสบการณ์ช่วยพัฒนาทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับ Adele (2013) ที่พบว่ากิจกรรมที่เน้นการลงมือปฏิบัติและการมีส่วนร่วม จะช่วยพัฒนากระบวนการคิดขั้นสูงและการกำกับตนเอง (Executive Function) อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิด Brain-Based Learning ของ Renate Caine และ Geoffrey Caine (1994) ที่ชี้ว่าการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์จริงและอารมณ์ จะช่วยให้เกิดการจดจำและการนำไปใช้ได้อย่างยั่งยืน รวมถึงสอดคล้องกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ Richard DuFour et al. (2010) ที่ระบุว่าพัฒนาครูผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จะส่งผลต่อการยกระดับศักยภาพครูอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ควรสำรวจข้อมูลบริบทเชิงพื้นที่ดำเนินการวิจัยเพิ่มเติม เพื่อสามารถปรับกระบวนการให้เหมาะสมกับครูปฐมวัยในพื้นที่

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

- 2.1 หากบูรณาการการเรียนรู้สมัยใหม่ เช่น Executive Function (EF), Active Learning และ Brain-Based Learning เพิ่มเติม จะสามารถเพิ่มความสนใจเป็นมากขึ้น และช่วยให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้โดยลงมือปฏิบัติ และเกิดความสนุกสนาน
- 2.2 หากมีการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ในส่วนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพิ่มเติม จะเพิ่มความน่าเชื่อถือและใช้ประโยชน์จากงานวิจัยได้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ. (2562). **มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- แสงสีมูข, ส., วรรณศรี, จ., จันทศิริลา, ว., & มีแจ้ง, ส. (2557). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. *Journal of Education and Innovation*, 16(2), 119–128.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2565). **แนวทางการสร้างเสริมความปลอดภัยทางถนนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). **แนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัย**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2567). **มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ฉบับปรับปรุง)**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- Dewey, J. (1997). **Experience and education**. Touchstone. New York, NY: Basic Books
- Diamond, A. (2013). **Executive functions**. *Annual Review of Psychology*. New York, NY: Basic Books.
- DuFour, R., DuFour, R., Eaker, R., & Many, T. (2010). **Learning by doing: A handbook for professional learning communities at work** (2nd ed.). Solution Tree Press.
- Harte, H. A. (2010). **The Project Approach: A strategy for inclusive classrooms**. *Young Exceptional Children*, 13(3), 2–13.
- Katz, L. G., & Chard, S. C. (2000). **Engaging children's minds: The project approach** (2nd ed.). Ablex Publishing.
- Kolb, D. A. (1984). **Experiential learning: Experience as the source of learning and development**. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Piaget, J. (1972). **The psychology of the child**. New York, NY: Basic Books.
- Dewey, J. (1938). **Experience and education**. New York, NY: Macmillan.
- Caine, R. N., & Caine, G. (1994). **Making connections: Teaching and the human brain**. Addison-Wesley.

- Sittitun, P., & Sirichaisin, K. (2021). Development of a curriculum for enhance executive function using Project Approach for early childhood. Academic Journal of Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus, 10(2), 827–840.
- Sawisai, P., Hirunchalothorn, P., & Samahito, C. (2025). The effects of Project Approach learning experienced provision with graphic organizers on responsible decision-making skills in young children. Geneva: World Health Organization.
- World Bank. (1998). *Assessing aid: What works, what doesn't, and why*. Washington, DC: Oxford University Press.
- World Health Organization. (2023). *Global status report on road safety 2023*. Geneva: World Health Organization.